

Strategia **de dezvoltare a cercetării științifice** în Universitatea „Tibiscus” **din Timișoara**

1. Date generale

Universitatea „Tibiscus” din Timișoara a fost înființată în anul 1991. Ea a fost autorizată să funcționeze prin Hotărârea de Guvern nr. 535/1999 și în final a fost acreditată prin Legea 484/2002. Încă din actul constitutiv instituția și-a propus ca misiune fundamentală, „formarea profesională la nivel universitar și postuniversitar, în domeniile economic, informatic, juridic, de artă, socio-uman, educație fizică, cercetare științifică, transfer de știință în mediul economico-social, producție și servicii”.

De aceea Universitatea „Tibiscus” din Timișoara își orientează realizarea misiunii sale ca for de învățământ, știință și cultură prin crearea și promovarea valorilor culturale și ale civilizației umane, prin participarea cercetării științifice proprii la dezvoltarea științei românești și universale.

Cadrele didactice ale universității participă activ la viața științifică și culturală la nivel regional și național. De asemenea prin intermediul unor proiecte în parteneriat colectivele de cercetare sunt implicate în schimburi academice și cooperări inter-universitare la nivel European și mondial.

Documentul de față este destinat impulsiei activității de cercetare în cadrul universității și creșterii performanțelor pe plan științific ale cadrelor didactice proprii și asociate.

2. Obiectivele strategice

Obiectivul principal al acestei strategii este dezvoltarea activității de cercetare științifică din facultățile componente ale Universității „Tibiscus” și crearea condițiilor pentru dezvoltarea unor centre de cercetare proprii în care să se realizeze performanța științifică.

De asemenea, se dorește realizarea unei mai bune îmbinări a cercetării științifice cu activitatea didactică în scopul educării absolvenților de licență și mai ales de master, nu doar ca specialiști în domeniile lor, ci și ca potențiali cercetători cu aptitudini reale pentru integrarea în comunitatea științifică națională și europeană.

Nu în ultimul rând, considerăm că implicarea directă a cadrelor didactice proprii și studenților în activitatea de cercetare conduce implicit la modernizarea și diversificarea cursurilor predate și a programelor din oferta educațională a universității.

3. Resursele umane

În componența Universității „Tibiscus” din Timișoara sunt la ora actuală opt facultăți cu următoarele specializări:

- Facultatea de Calculatoare și Informatică Aplicată – Specializările Informatică și Informatică aplicată;
- Facultatea de Design – Specializarea Design;
- Facultatea de Drept și Administrație Publică – Specializările Drept și Administrație publică;
- Facultatea de Educație Fizică și Sport – Specializările Educație fizică și sportivă și Sport și performanță motrică;
- Facultatea de Jurnalistică – Specializările Jurnalism și Comunicare și relații publice;
- Facultatea de Limbi Moderne Aplicate – Specializarea Limbi moderne aplicate;
- Facultatea de Muzică „Richard Oschanitzky” – Specializarea Muzică;
- Facultatea de Psihologie – Specializarea Psihologie;
- Facultatea de Științe Economice – Specializările Relații economice internaționale, Marketing și Contabilitate și informatică de gestiune.

Corpul didactic al universității este format din 112 cadre proprii dintre care:

- Profesori conducători de doctorat: 3
- Doctori: 49
- Doctoranzi: 51
- Masteranzi: 4

Alături de aceștia la universitatea noastră își desfășoară activitatea un număr de 63 cadre didactice asociate, profesori valoroși cu mare experiență didactică și științifică provenind de la Universitatea de Vest și Universitatea „Politehnica” din Timișoara.

Oferta educațională a Universității „Tibiscus” din Timișoara cuprinde la ora actuală următoarele programe de masterat:

- Web design pentru e-Society (Design + Informatică);
- Drept comunitar și integrare europeană (Drept);
- Științe penale (Drept);
- Management în marketing și publicitate (Jurnalistică);
- Informatică și mass-media (Jurnalistică);
- Jurnalism economic (Jurnalistică);
- Publicitate și turism (Jurnalistică);
- Limbi moderne și comunicare interculturală (LMA);
- Interculturalitate românească și europeană(LMA);
- Metode și instrumente actuale de evaluare în psihologie (Psihologie);
- Managementul resurselor umane (Psihologie);
- Pedagogie (Psihologie);
- Psihopedagogie specială (Psihologie);
- Strategia afacerilor in mediul european (Șt. Economice);
- Controlul calitatii în economie – ISO9000 (Șt. Economice);
- Finantele si contabilitatea unitatilor administrativ teritoriale (Șt. Economice);
- Auditul, evaluarea si reorganizarea intreprinderii (Șt. Economice).

În perioada următoare pe măsură ce în învățământul românesc și în întreaga societate reforma Bologna va fi complet asimilată, ne propunem o diversificare a gamei de opțiuni pentru studenții noștri la atât la programele de licență cât mai ales la cele de master. Acest lucru va conduce la creșterea implicării studenților în cercetarea științifică alături de profesorii lor.

Universitatea „Tibiscus” din Timișoara are la cele nouă facultăți ale sale un număr de 2892 studenți dintre care 328 sunt masteranzi. Estimările arată că aproximativ 20% dintre aceștia (în principal studenți ai anilor terminali) efectuează activități de cercetare legate în

principal de lucrările de licență și dizertație. Un număr încă mic de studenți din anii 1-3 participă la activitatea unor cercuri științifice și de creație.

Universitatea „Tibiscus” din Timișoara organizează anual simpozioane și conferințe științifice pe fiecare din domeniile de referință ale facultăților componente și participă prin intermediul cadrelor proprii la congrese științifice naționale și internaționale.

Fiecare dintre facultățile universității are între prioritățile sale constituirea unor colective de cercetare care să își definească teme precise la rezolvarea cărora să fie conjugate activitatea și eforturile mai multor profesori și studenți. De exemplu, la Facultatea de Limbi moderne aplicate funcționează un Centru de cercetare având contribuții în domeniul geografiei lingvistice apreciate internațional.

În cadrul universității există un număr de opt programe de cooperare științifică și didactică internațională, dar acestea reprezintă în primul rând materializarea unor legături proprii ale unor cadre didactice și nu aduc un aport financiar net la fondurile de cercetare. Este de dorit ca aceste legături să fie transformate în viitor în relații instituționale care să beneficieze de suport material din partea Uniunii Europene, Băncii Mondiale sau altor finanțatori.

4. Baza materială

Universitatea „Tibiscus” din Timișoara își desfășoară activitatea didactică și științifică în două clădiri cuprinzând 21 săli de curs, 41 săli de seminar, 21 laboratoare precum și alte dependințe cu rol administrativ.

De asemenea universitatea deține o bibliotecă cu peste 60.000 de volume și colecții de reviste de specialitate. Fiecare catedră gestionează o bibliotecă de specialitate proprie care este destinată exclusiv uzului cadrelor didactice și studenților proprii.

Fiecare facultate are o revistă științifică proprie unde cadrele didactice membre ale colectivului și cadrele asociate își publică rezultatele cercetărilor. La Facultățile de Informatică, Jurnalistică, Psihologie și Științe Economice există de asemenea reviste științifice studentești.

Ziarul „Tibiscus” al universității având apariție lunară a ajuns anul acesta la 50 de numere. El reprezintă o voce importantă în presa studentească din Timișoara și un „laborator” al talentelor jurnalistice tibiscane.

Începând cu această toamnă universitatea noastră va dispune de un post de radio FM propriu (Radio Campus) cu emise pe frecvența de 100 MHz unde studenții de la facultățile de Jurnalistică și de la alte facultăți vor putea să experimenteze pe viu activitatea de creație radiofonică.

Universitatea are un parteneriat permanent cu Editura Augusta (recunoscută de CNCISIS) care editează anual un mare număr de manuale și tratate având atât componente cu utilitate strict didactică cât și rezultate directe ale cercetării științifice a profesorilor din Tibiscus.

În cadrul universității funcționează o rețea de aproximativ 130 de calculatoare, toate conectate la Internet precum și o serie de echipamente moderne (video și retro-proiector, scanere etc.) ce oferă facilități destinate atât procesului didactic cât și cercetării.

5. Oportunități și riscuri

Universitatea „Tibiscus” este o instituție tânără care, prin urmare, are avantajele și dezavantajele ce provin din această realitate concretă.

Principalele probleme sunt:

- La diverse nivele funcționale există un deficit de experiență organizațională compensat deseori prin eforturile suplimentare ale unora dintre membrii staff-ului

- didactic și administrativ. Această lipsă de experiență își spune, de exemplu, cuvântul în redactarea propunerilor de proiecte pentru competițiile de granturi;
- Cadrele proprii au sarcini didactice destul de mari ceea ce reprezintă o piedică pentru alocarea de timp și efort în plus pentru conceperea și implementarea unor proiecte științifice de valoare.
- Există încă puține colective de cercetare care să cumuleze efortul comun al mai multor cadre didactice pe o singură temă de cercetare;
- Există puțini conducători de doctorat;
- Numărul studenților este relativ mic și prin urmare sprijinul pe care aceștia îl pot da cercetării este redus. Totuși în anumite catedre există cercuri studențești cu o bună activitate.

În schimb, tinerețea universității aduce cu ea și o serie de avantaje între care cele mai importante sunt:

- Structura instituției este mobilă și prin urmare aptă să se adapteze mai repede schimbărilor actuale din învățământul și societatea românească;
- Corpul didactic provenind în principal din alte universități (Universitatea de Vest, Universitatea „Politehnica” etc.) reprezintă o potențială combinație avantajoasă între experți din domenii diferite. Prin urmare, abordarea unor tematici de graniță la confluența mai multor domenii ale cunoașterii științifice este o posibilă rețetă de succes;
- La nivelul Universității există Consiliul Științific, structură subordonată senatului care organizează activitatea de cercetare la nivelul universității, eforturile financiare și organizatorice fiind orientate în principal spre activitatea didactică cea care deocamdată este singura aducătoare de resurse financiare pentru instituție;
- Un număr important dintre studenții universității sunt adulți având o experiență profesională și umană dobândită anterior în activitatea proprie. Deși, de multe ori, acești studenți sunt greu de cointerestat fiind sub presiunea timpului, colaborarea lor la contracte de cercetare, proiectare, implementare poate reprezenta un ajutor foarte valoros. Implicarea acestor studenți maturi în viața economică reală poate, de asemenea, să conducă la atragerea spre universitate a unor contracte de cercetare, proiectare, implementare care să ofere suport material, dar și teme interesante pentru cercetare.

6. Măsuri practice pentru dezvoltarea cercetării

Eficientizarea activității de cercetare în cadrul universității trebuie considerată ca fiind pe de o parte un motor al dezvoltării facultăților componente, dar și o posibilitate pentru cadrele didactice de a obține promovarea profesională, notorietate și avantaje materiale. Prin urmare este foarte important să se creeze posibilitatea concertării eforturilor individuale în vederea obținerii unor rezultate. Cele mai importante măsuri practice în acest sens sunt:

- Întărirea colectivelor de cercetare științifică de la nivelul catedrelor și formarea altora noi. Aceste colective au rolul de a concentra efortul mai multor cadre didactice și studenți în rezolvarea unei teme de cercetare bine definită. Alături de aceste colective sunt constituite cercuri studențești care au rolul de a crește gradul de implicare al acestora în activitatea de cercetare;
- Dezvoltarea spațiilor destinate cercetării (Laboratoare de cercetare) cu următoarele dotări minime:
 - o Biblioteca de specialitate a catedrei,
 - o Unul sau mai multe calculatoare conectate la Internet,
 - o Dosarul de activități al colectivului de cercetare (articole, proiecte, manuale proprii, etc.),
 - o Dosarul de activități al cercului științific studențesc asociat.

- Impulsionarea cooperării științifice interdisciplinare între catedrele și facultățile universității;
- Participarea cu proiecte proprii sau ca partener în alte proiecte la cât mai multe dintre competițiile de granturi internaționale;
- Participarea la competițiile anuale ale CNCSIS precum și la alte competiții naționale;
- Constituirea unei Comisii științifice a Universității „Tibiscus”, organism cu rol consultativ pe lângă Cancelar, unde să fie discutate problemele curente și de perspectivă ale cercetării științifice în cadrul universității;
- Impulsionarea cooperării științifice cu alte universități prin:
 - o Elaborarea și transmiterea către partenerii externi a unor propuneri de proiecte finanțate EU,
 - o Intrarea în parteneriate pentru proiectele propuse de alte universități sau instituții având activități de cercetare,
 - o Utilizarea simpozioanelor și congreselor internaționale pentru legarea de noi relații interne și internaționale utile colaborării științifice;
- Executarea unor lucrări de cercetare proiectare și implementare pentru firme economice, instituții etc. Informații utile pentru găsirea unor asemenea contracte se pot obține prin păstrarea legăturii cu foștii absolvenți;
- Partajarea beneficiilor materiale rezultate între instituție și executanții contractelor;
- Stimularea inițiativelor personale în domeniul cercetării. Acordarea de puncte bonus la dosarul de promovare pentru acțiunile benefice în domeniu;
- Continuarea competiției interne de proiecte TIBISCUS pentru cercetare științifică și creație artistică cu secțiunile:
 - o Cercetare fundamentală,
 - o Cercetare aplicativă,
 - o Organizarea de evenimente artistice și sportive;
- Creșterea gradului de informare a membrilor staff-ului didactic și circulația optimă a informațiilor despre competițiile de proiecte și despre ofertele de colaborare.

7. Finanțarea activităților de cercetare

Suținerea financiară a activităților de cercetare trebuie să fie mixtă. Pe de o parte trebuie mobilizate resursele interne ale universității, iar pe de altă parte este necesară obținerea unor alocații naționale și internaționale prin participarea la contracte și granturi.

Alocațiile interne constau în suportul acordat de universitate prin:

- Utilizarea bazei tehnico-materiale;
- Utilizarea personalului administrativ pentru suportul cercetării;
- Folosirea unor materiale consumabile;
- Cheltuirea unor sume de bani provenite din resursele proprii (taxele pentru recuperarea laboratoarelor și seminariilor, cotă din taxele pentru restanțe etc.);
- Rezultatele financiare ale prestărilor de servicii de cercetare proiectare implementare pentru agenții economici, instituții, ONG-uri etc.

Obținerea fondurilor din afara universității este condiționată de participarea cu succes la competițiile de granturi interne și externe. Pentru a îmbunătăți șansele de reușită ale proiectelor propuse de cadrele didactice proprii sunt necesare următoarele măsuri:

- Creșterea gradului de cooperare interdisciplinară între membrii facultăților componente;
- Instruirea promotorilor de proiecte prin cursuri și prin prezentarea unor exemple de proiecte reușite;
- Participarea ca parteneri la proiectele elaborate de alte instituții la competițiile interne și internaționale;

- Utilizarea prezenței la conferințe, simpozioane și congrese pentru intrarea în relații de colaborare științifică;
- Includerea în parteneriatele pentru proiecte a unor instituții de mare prestigiu (Academia Română, Institutul Cultural Român etc.) și a reprezentanților administrației publice locale și județene;
- Includerea în cadrul parteneriatelor a unor firme de consultanță specializate care să se ocupe de îmbunătățirea formei de prezentare a proiectelor și să compenseze lipsa de know-how a cadrelor didactice promotoare de proiecte;
- Stabilirea unor grupuri de parteneri de lung parcurs împreună cu care să fie elaborate proiecte ample cu etape multiple și având surse de finanțare diversificate;
- Abordarea profesorilor români și străini care vizitează universitatea cu propuneri concrete de colaborare;
- Acordarea de onoruri universitare pentru cadre de conducere din universități partenere care sprijină cooperarea științifică dintre Tibiscus și universitatea proprie.

8. Principalele direcții de cercetare

Activitatea de cercetare științifică și creație artistică din cadrul comunității academice tibiscane este în mod natural structurată pe direcțiile și specializările corespunzătoare facultăților componente ale universității.

- Facultatea de Calculatoare și Informatică Aplicată
 - o Baze de date multimedia,
 - o Informatică industrială,
- Facultatea de Design
 - o Design industrial,
 - o Web design,
- Facultatea de Drept și Administrație Publică
 - o Drept comunitar și integrare europeană,
 - o Științe penale,
 - o Dreptul românesc în interpretări străine,
 - o Filozofia culturii și imagologie,
- Facultatea de Educație Fizică și Sport
 - o Designul echipamentelor sportive
- Facultatea de Jurnalistică
 - o Publicitate și relații publice,
 - o Istoria presei românești,
 - o Activism feminin,
 - o Mass-media și societatea,
- Facultatea de Limbi Moderne Aplicate
 - o Geografia lingvistică,
 - o Interculturalitatea în Banat,
 - o Onomastică,
 - o Terminologie,
- Facultatea de Psihologie
 - o Managementul eficient al resurselor umane,
 - o Metode de cercetare în psihologie,
- Facultatea de Științe Economice
 - o Analiza financiar contabilă a întreprinderii
 - o Informatica economică,
 - o Gestiunea administrației publice locale,
 - o Management și marketing bancar,

- o Economia agrară și marketingul ind. agroalimentare.

Așa cum se poate observa, multe dintre temele de mai sus nu sunt subiecte legate strict de activitatea didactică ci reprezintă subiecte interdisciplinare la care sunt angajate cadre didactice din cadrul a doua sau mai multe facultăți.

9. Concluzii

Activitatea de cercetare în Universitatea "Tibiscus" din Timișoara nu este în momentul de față la nivelul posibilităților reale pe care le are instituția. Acest fapt este o consecință directă a faptului că universitatea este o organizație tânără aflată încă în etapa de construcție și autodefinire. În plus deocamdată nu sunt rodite o serie de structuri și mecanisme instituționale care să faciliteze concentrarea și eficientizarea eforturilor individuale pentru obținerea performanței științifice.

Cu toate acestea, atât resursele umane cât și cele materiale reprezintă un potențial important a cărui valorificare va conduce cu siguranță la succes atât din punct de vedere al rezultatelor științifice cât și al veniturilor realizate. Elementul esențial în acest sens este crearea condițiilor pentru a concentra eforturile individuale ale cadrelor didactice pentru proiecte concrete susceptibile să atragă finanțări interne și internaționale.

De asemenea, este foarte important ca în activitatea de îndrumare a cercetării științifice a cadrelor didactice și studenților să existe o politică unitară axată pe promovarea ideilor valoroase și pe sprijinirea cooperării între diferitele facultăți în propunerea și soluționarea temelor de cercetare.

Nu în ultimul rând, este foarte important ca activitatea de cercetare să fie organizată pe principiile managementului modern încurajând inițiativa individuală și partajarea beneficiilor între instituție și cei prin a căror muncă au rezultat acestea.

Conf. dr. ing. Dan L. Lacrămă

Cancelarul Universității „Tibiscus” din Timișoara